

Utredning

Samverkan Naturskolan – Grans Naturbruksgymnasium

Innehållsförteckning

1. Metod
2. Bakgrund och nuläge
3. Vilja
4. Möjligheter
5. Svårigheter och risker
6. Alternativjämförelse
7. Val av alternativ
8. Fortsatt arbete

1 Metod

Utredningen bygger på intervjuer med verksamhetschef, rektor personal från Grans Naturbruksgymnasium samt rektor och personal från Naturskolan, kring följande punkter:

- Nuläge för verksamheten
- Viljeinriktning för samverkan
- Vilka möjligheter man ser med en samverkan
- Vilka svårigheter och risker man ser med en samverkan.

Efter varje intervju punkt följer utredarens slutsatser

Därefter följer en alternativjämförelse som bygger på utredarens slutsatser

Slutligen förordar utredaren ett alternativ och motiverar detta.

Avgränsningar

Denna utredning har berört samverkan mellan Naturskolan (NS) och Grans Naturbruksgymnasium (GN). Frågan om hur NS som helhet ska organiseras är beroende av vilket alternativ för samverkan mellan NS och GN som väljs, och behöver därför följas upp efter att beslutet om alternativ är taget.

2 Bakgrund och nuläge

BUN beslut

”Förvaltningen får i uppdrag att i samverkan med utreda hur framtidens Naturskola kan organiseras och om det kan ske i samverkan med Grans”. Redovisas till nämnden april 2018.

Vad säger skollagen

Kapitel 7. Skolplikt och rätt till utbildning

2 § Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt enligt föreskrifterna i detta kapitel

3 § Enligt 2 kap. 18 § första stycket regeringsformen har alla barn som omfattas av den allmänna skolplikten rätt till kostnadsfri grundläggande utbildning i allmän skola.

Naturskolan (NS):

Piteå Naturskola är en kommunal resurs i naturorienterande ämnen och teknik, i första hand för årskurs 4-6. Vi vill öka intresset för och kunskapen inom NO-ämnen samt teknik hos såväl elever som deras lärare, och därmed också öka måluppfyllelsen. Naturskolan verkar också för att öka utomhuspedagogik som metod i kommunens skolor

Teman:

Småkryp på land - Målet med dagen är att eleverna ska inse att det finns en otrolig mångfald av småkryp som de inte studerat ordentligt tidigare och att det ska väcka en förundran och ett intresse för naturen

Småkryp i vatten - Målet med dagen är att eleverna ska inse att det finns en otrolig mångfald av småkryp även i vattendrag, vilket de förmodligen inte studerat ordentligt tidigare

Elden - Målet med dagen är att eleverna ska tillgodogöra sig kunskaper om: Konsten att göra upp eld, ett naturvetenskapligt arbetssätt, matlagning ute på muurikka, hållbart friluftsliv m.m.

Astronomi (Det mest efterfrågade temat) – Målet med dagen är att eleverna ska utveckla en större kunskap om vår världsbild utgående från astronomi, kopplat till vårt geografiska läge

Mikro och makro – Målet med dagen är att öva olika mätningmetoder och dokumentation, genom ett elevaktivt och naturvetenskapligt arbetssätt

Fiskar – Målet med dagen är att eleverna ska tillgodogöra sig kunskaper om: Fiskars anatomi, utseende och anpassningar, olika fiskemetoder, fiskevett och säkerhet vid vatten, allemansrätten (fiskefrågor), hållbart friluftsliv, rensa/tillvara ta fångsten

Biolabb och Tekniklabb – Målet med dagen är att eleverna ska tillgodogöra sig kunskaper om: Zoologi, botanik, etologi, evolutionära mekanismer, teknik, exempelvis stegen vid produktutveckling och eget konstruktionsarbete

Samtliga teman, utom Biolabb och Tekniklabb, bygger till stor del på uppsökande aktivitet där NS personal besöker respektive mellanstadieskola.

Utöver dessa teman, som kommer samtliga mellanstadieskolor till del, organiserar NS elevens val och rastaktiviteter vid Porsnässkolan.

Grans Naturbruksgymnasium

Naturbruksprogrammet är ett yrkesprogram där eleverna får en yrkesexamen. Grans erbjuder inriktningarna DJUR och LANTBRUK. Inom dessa inriktningar väljer eleverna sedan den yrkesutgång de vill specialisera sig mot

Utbildningar

Djurvårdare inom zoohandel
 Djurvårdare - djurens hälso- och sjukvård
 Arbete med hund
 Arbete med tjänstehund
 Hästskötare inom ridning
 Lantbruk - växter och djur
 Lantbruk – maskinförare
 Introduktionsprogram.

Slutsatser avseende "bakgrund och nuläge"

Den avgörande skillnaden mellan verksamheterna är att NS är en del av grundskolan, där eleverna både har en skolplikt och en rätt att delta i undervisningen, medan elever vid GN inte har skolplikt, utan i stället erbjuds en utbildning.

3 Vilja

Vad vill aktörerna åstadkomma med samverkan?

Naturskolan

Naturskolan (NS) angav följande viljeinriktning:

- Genomföra arrangemang, exempelvis Naturskolans dag, och fasta installationer på Grans område.
- NS angav vidare att man förordar att få fortsätta utveckla NS i nuvarande lokaler i Porsnäs.

Grans Naturbruksgymnasium

Grans Naturbruksgymnasium (GN) angav följande viljeinriktning:

- På sikt åstadkomma en ökad rekrytering genom att grundskolans elever får ett ökat intresse för naturen och för GN.
- "Hyra ut" befintliga lokaler och andra faciliteter till NS. Lokaler av intresse för Naturskolan: Smådjurhus, parkstall, Granpark, djursjukhus, kemilabb.

4 Möjligheter

Vilka möjligheter ser aktörerna med samverkan?

Naturskolan

Naturskolan (NS) såg följande möjligheter:

- GN kan stödja NS i skötsel av NS djur (Biolabb).
- NS kan bygga fasta installationer, exempelvis naturstig, på GN område.

Grans Naturbruksgymnasium

Grans Naturbruksgymnasium (GN) såg följande möjligheter:

- Ge NS tillgång till GS lokaler, som smådjurhus, parkstall, Granpark, kemilabb.
- GS kan eventuellt starta en kurs i aktivitetsledarskap, som kan vara en resurs för grundskolan.

Slutsatser avseende "vilja" och "möjligheter"

GN och NS verksamheter skiljer sig åt på ett så genomgripande sätt att de möjligheter verksamheterna främst såg handlar konkreta samordningar, som lokaler och markytor samt skötsel av djur. Några pedagogiska vinster för respektive skola såg varken GN eller NS.

5 Svårigheter och risker

Vilka svårigheter och risker ser aktörerna med samverkan?

Naturskolan

NS ser följande svårigheter/risker:

- NS uppdrag avser samtliga mellanstadiееlever i Piteå. Vid en samlokalisering på Grans område, eller nyttjande av exempelvis smådjurhuset eller Granparken, kommer allergiska elever att stängas ute.
- Samlokalisering med flytt av NS verksamhet till Grans område kommer, med hänsyn till allergiproblemet, att kräva att nya lokaler byggs för NS ändamål, alternativt att befintliga lokaler allergisaneras.
- NS uttryckte en oro för om det finns lämpliga bussförbindelser för att busa ut mellanstadiееlever från hela Piteå till Grans. (Utredaren har undersökt detta, och funnit att bussförbindelserna är tillräckliga. Se bilaga 2.)

Grans naturbruksgymnasium

GN ser följande svårigheter/risker:

- Det finns i dagsläget ingen budget för att ta emot NS elever (lunch, ombyggnad av lokaler, allergisanering m.m), vilket gör att resurser för GN elever riskerar att tas i anspråk för NS behov.
- Om NS nyttjar GN lokaler finns en risk för schemakrockar.

Slutsatser avseende "svårigheter och risker"

- Av naturskolans sju teman bedrivs sex teman till stor del som uppsökande verksamhet ute i kommunens mellanstadieskolor. Det sjunde temat, Bio- och Teknikklubb, skulle kunna omfattas av en samlokalisering, men på grund av att Grans verksamhet bygger på att det finns olika typer av allergiframkallande djur på området skulle en samlokalisering innebära att allergiska elever i praktiken stängs ute från delar av NS verksamhet.
- Att allergisanera befintliga lokaler är i praktiken ogenomförbart i och med att elever och lärare från GN, och till vis del även pälsdjur, vistas i lokalerna.
- För att undvika att de allergiska eleverna stängs ute skulle nya lokaler för bio- och teknikklubb behöva uppföras i utkanten av Grans område och endast vara avsett för NS elever, alternativt att NS tema Bio- och Teknikklubb avvecklas.
- Om Bio- och Teknikklubbet avvecklas skulle en samlokalisering i praktiken endast avse NS personal, i och med att övriga teman till stor del utgörs av uppsökande verksamhet vid mellanstadieskolorna.
- En samverkan, utöver samlokalisering, är möjlig, men kräver god framförhållning med hänsyn till verksamheternas olika egenart.

6 Alternativjämförelse

Vilka alternativ finns?

Alternativ 1

De båda verksamheterna fortsätter i de lokaler de har i dag, och utvecklar samverkan i tillämpliga delar (fasta installationer som exempelvis naturstig).

Fördel: Alternativet innebär inte några inskränkningar av respektive skolas uppdrag. Samtliga mellanstadieelever har fortsatt tillgång till hela NS verksamhet.

Nackdel: Direkt samverkan om eventuellt samnyttjande av lokaler och utemiljöer försvåras. Detta gäller även samnyttjande av personal för skötsel av NS djur.

Alternativ 2

Verksamheterna samlokaliseras på Grans område och samverkar direkt kring lokaler och personal.

Fördel: Direkt samverkan om samnyttjande av lokaler och utemiljöer underlättas. Detta gäller även samnyttjande av personal för skötsel av NS djur.

Nackdel: Alternativet förutsätter att allergivänliga lokaler och utemiljöer för NS elever iordningställs på Grans, samt att tillräckliga resurser för detta avsätts. Allergiska mellanstadieelever kan utestängas från NS verksamhet.

Alternativ 3

NS utvecklar det tema – Bio- och tekniklabb - som kräver fasta lokaler. En eventuell samlokalisering avser endast NS personal. Övrig samverkan enligt alternativ 1.

Fördel: Direkt samverkan om samnyttjande av lokaler och utemiljöer mellan NS och GN kring kvarvarande teman underlättas. Lokaler frigörs för Porsnässkolan.

Nackdel: En viktig och speciell del av NS verksamhet utvecklas. Om lokalerna och utemiljöerna vid Grans ska samnyttjas kvarstår allergiproblemet. NS personal riskerar att tappa den nära kontakt till sin målgrupp som bygger på att de är lokaliserade vid en grundskola.

Samtliga alternativ

För att uppnå ett mervärde för de två verksamheterna förutsätter samtliga alternativ en kontinuerlig samverkan mellan verksamheterna avseende gemensam verksamhetsutveckling.

7   **Val av alternativ**

På kort sikt förordar utredaren alternativ 1 - de båda verksamheterna fortsätter i de lokaler de har i dag, och utvecklar samverkan i tillämpliga delar - främst med tanke på allergiaspekten vid en samlokalisering, samt vikten av att NS kan utbyta tankar och idéer direkt med sin målgrupp - mellanstadielärare och elever.

På medellång sikt kan även Alternativt 3 vara aktuellt, om NS uppdrag förändras avseende vilka teman NS ska arbeta med, om NS samverkan och nära kontakt med mellanstadiet kan säkerställas och om Porsnässkolans "profil" som naturskola ändras.

På lång sikt kan alternativ 2 vara aktuellt, om allergifrågorna blir lösta, och om det finns en acceptans för att NS samtliga teman inte är tillgängliga för samtliga mellanstadielärover.

8   **Fortsatt arbete**

Denna utredning har berört samverkan mellan Naturskolan (NS) och Grans Naturbruksgymnasium (GN). Utredningen har visat att oavsett vilket alternativ som väljs för denna samverkan behöver valt alternativ följas upp med ett långsiktigt arbete som en del av respektive skolas verksamhetsutveckling.

Elice Ökvist
För- och grundskolechef
Utbildningsförvaltningen